

PROTOCOL TEGEN PESTEN



Het belang van een protocol tegen pesten.

Een protocol tegen pesten geeft kinderen, leerkrachten en ouders/verzorgers duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt op school. Met behulp van dit protocol willen wij pesten binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een peestsituatie is gesignaleerd, maar ook pestgedrag voorkomen. Wij doen dit door dit gedrag met al zijn aspecten, gevolgen en de erbij behorende rollen van gepeste, pester, meeloper en zwijgende meerderheid bespreekbaar te maken.

Wij willen een veilige school zijn, want iedereen heeft recht op een plezierige schooltijd.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij erkennen en serieus aanpakken. Als team nemen wij duidelijk stelling: pesten tolereren we niet. Wij zijn alert op pestgedrag en ondernemen actie zodra we pestgedrag signaleren.

Door onze visie op sociale veiligheid en welbevinden zijn we in het schooljaar 2016-2017 een Gezonde school geworden. <https://www.gezondeschool.nl/primair-onderwijs>



Wat wordt onder pesten verstaan?

De definitie van pesten:

Pesten is herhaaldelijk, voortdurend blootstellen aan negatieve acties door een of meerdere kinderen, er is sprake van machtsongelijkheid. Er wordt iemand opzettelijk pijn gedaan, lichamelijk of geestelijk. Het slachtoffer heeft er last van.

Digitaal pesten/cyberpesten:

Pesten gebeurt ook via sociale media en digitale berichten.

Het gaat om 4 aspecten:

- 1 het is agressief gedrag of opzettelijk kwaad willen doen;
- 2 er is sprake van ongelijke macht;
- 3 het gebeurt herhaaldelijk en voortdurend;
- 4 pesten gebeurt meestal zonder voorafgaande provocatie.

Bij pesten is er duidelijk sprake van een dader en een slachtoffer en het gebeurt structureel.

Pesten is iets anders dan plagen. Bij plagen is men gelijkwaardig, het hoort erbij.

Plagen gebeurt incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkheid en respect, er is ook wel humor bij. Om kunnen gaan met plagen hoort bij een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling, het stimuleert het relativeringsvermogen en incasseringsvermogen.

Belangrijk is dat als het geplaagde kind aangeeft dat iets als vervelend ervaren wordt, dat er onmiddellijk gestopt wordt.

Vormen van pesten:

- direct pesten: fysiek en verbaal pesten:
 - o.a. uitschelden, seksueel getinte opmerkingen roepen, eigendommen afpakken en stukmaken, "grapjes" uithalen
- indirect pesten: relationeel pesten:
 - o.a. buiten sluiten, bewust negeren, roddelen, negeren, voor schut zetten, voortdurend kritiek uiten
- cyberpesten/digipesten/digitaal pesten:
 - o.a. via computer of mobiele telefoon negatieve berichten rondsturen (schelden, roddelen, beledigen), opbellen en lastigvallen (stalken), kwetsende of bedreigende berichten sturen.



Rollen van kinderen bij pesten:

- leidende pesters: initiëren het pesten;
- assisterende pesters: pesten mee;
- bekrachtigers: bekrachtigen door lachen, aanzetten tot pesten of gewoon door publiek te zijn;
- buitenstaanders: doen niet mee in het pesten, maar zien het aan en keuren het stilzwijgend goed;
- verdedigers van de gepeste persoon: komen op voor de gepeste en proberen het pesten te stoppen
- het gepeste kind

Signalen van een peestsituatie o.a.:

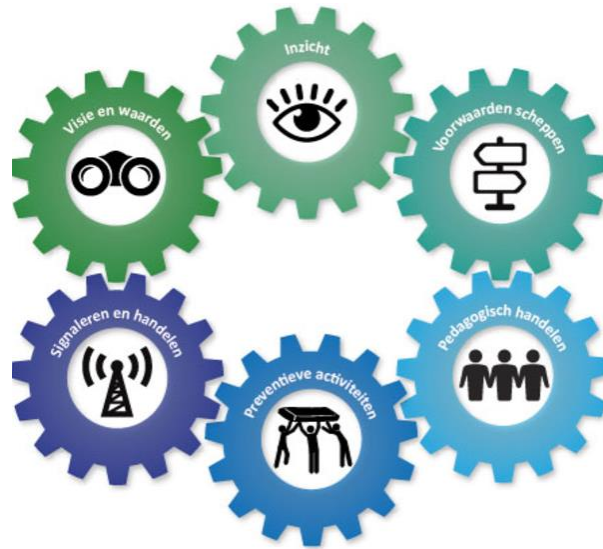
- altijd een bijnaam geven, nooit bij de eigen naam noemen;
- zogenaamde "leuke" opmerkingen maken;
- voortdurend het slachtoffer ergens de schuld van geven;
- briefjes over het slachtoffer doorgeven;
- beledigen;
- intimideren;
- buiten sluiten;
- na school opwachten, slaan of schoppen;
- op weg naar huis achterna rijden;
- bezittingen afpakken en/of kapot maken;
- schelden, schreeuwen tegen het slachtoffer.

Wat doen we aan preventie:

Het is van groot belang het pesten te voorkomen en aan te pakken, d.m.v. signalering en het in een vroeg stadium stoppen van dit pestgedrag.

Voor het aanpakken of voorkomen van het pesten moet voorop staan dat je gevoelens/grenzen van jezelf en de ander herkent en dat je hierover communiceert.

Dit betekent dat kinderen leren kijken naar hun eigen gedrag en dat we hen leren de consequenties van dit gedrag te zien.



Alle basisscholen zijn verplicht tot het voeren van een actief veiligheidsbeleid. We hebben er voor gekozen om de monitoring van het digitaal veiligheid in te vullen als checklist voor de school.

Tevens meten we het effect van dit beleid jaarlijks in groep 5 t/m 8 middels een meetinstrument (Zien! Veiligheidsmeting) dat een actueel en representatief beeld geeft van de veiligheidsbeleving van de leerlingen. De resultaten worden gedeeld met de inspectie en vormen een leidraad voor een plan van aanpak.

Binnen de school hebben we een anti-pest coördinator (binnen SKOVV kiezen we voor de titel “coördinator veiligheidsbeleid”) en een aanspreekpunt.

Op de Franciscusschool werken we voor het sociaal emotioneel ontwikkelen van kinderen met het programma “De Vreedzame school”. <http://www.devreedzameschool.nl/basisonderwijs>

De Vreedzame School is een compleet programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

De Vreedzame School streeft ernaar om kinderen te leren:

- op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan
- op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
- constructief conflicten op te lossen
- verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
- open te staan voor verschillen tussen mensen.

Een belangrijk onderdeel van De Vreedzame School is mediatie. Mediatie is bemiddeling bij conflicten. Alle leerlingen leren wat mediatie is, maar daarnaast worden leerlingen uit groep 7/8 opgeleid om de rol van leerling-mediator te vervullen. Zo nemen de kinderen zelf de verantwoordelijkheid voor het oplossen van conflicten in de klas of op het schoolplein. We zetten mediators echter nooit in bij pestgedrag. Pestsituaties worden altijd opgelost met behulp van volwassenen.



In alle groepen hangen groene omgangsregels, deze regels worden regelmatig besproken in de groepen, zo blijven we met elkaar in gesprek over een veilige school voor iedereen.

We blijven alert op het steeds bespreken met de kinderen van concreet waargenomen pestgedrag.

We hebben op school een leerkracht die contactpersoon en tevens aanspreekpunt pesten is. Zij is door leerlingen en ouders altijd te benaderen als er sprake is van machtsmisbruik/pesten. Zij luistert en zal, in overleg met de eigen leerkracht, een goede oplossing zoeken.

In de school hangen twee pestbrievenbussen, waar kinderen (eventueel anoniem) een briefje voor de contactpersoon in kunnen doen. Onze contactpersoon opent deze brievenbussen zeer regelmatig en gaat na het vinden van een briefje het gesprek met kinderen en de leerkracht(en) aan. We leren de kinderen dat melden van pestgedrag geen klikken is.



Regels voor alle groepen (groene omgangsregels)

Iedereen is anders en uniek. Je mag jezelf zijn.

Je gaat met de ander om zoals je wilt dat een ander met jou omgaat.

We praten op een vriendelijke manier.

Lachen is fijn, maar uitlachen doet pijn.

We blijven van elkaar af.

Je mag boos zijn, maar nadat je weer rustig bent, ga je met elkaar praten.

Als een ruzie is uitgepraat, dan laten we het rusten.

Als het samen een oplossing vinden moeilijk is, mag je een juf of meester om hulp vragen.

Het is stoer als je opkomt voor de ander.

Praten over pesten is geen klikken, je moet erover praten en hulp zoeken.

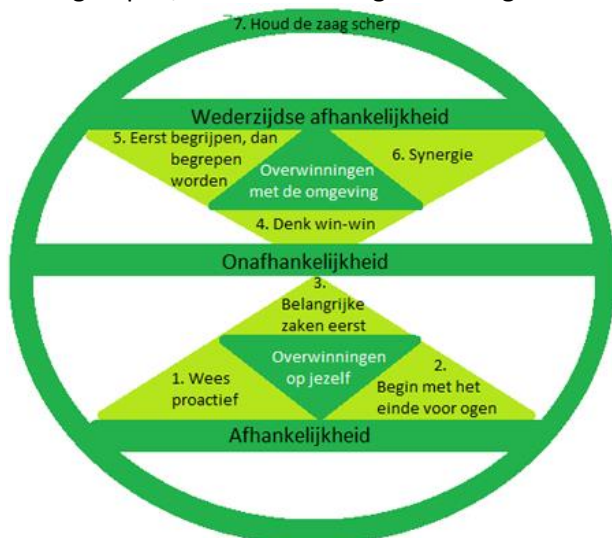
Wil je iets van iemand lenen, dan vraag je het eerst.

We zijn zuinig op onze spullen, dus ook op die van de ander.

We zorgen dat iedereen het fijn vindt op school.

Aanvullend stellen in de groepen 4 t/m 8 de leerkrachten samen met de leerlingen in het begin van het schooljaar gezamenlijk contract met gedragsregels op bedoeld voor de eigen groep. Dit contract wordt door iedereen ondertekend en goed zichtbaar opgehangen. Regelmatig wordt dit contract weer onder de aandacht gebracht.

We werken aan onze persoonlijke ontwikkeling en aan relaties met de 7 gewoonten van Stephen Covey. De 7 gewoonten, oorspronkelijk bedoeld voor leidinggevendenden, bleken zeer effectief toepasbaar voor ieder persoon die zichzelf wil ontwikkelen en/of zijn relaties met anderen wil versterken. We starten elk schooljaar met het aanbieden van 1 gewoonte per week, deze gewoonte stellen we centraal in de school en in de groepen, na 7 weken voegen we de gewoonten toe aan de lessen van de Vreedzame school.



Uniek voor basisscholen in Nederland is dat op onze school de bewegingsmethodiek "Sherborne" aangeboden wordt. Door middel van deze bewegingsmethodiek werken we ook aan de persoonlijke ontwikkeling en aan de sociaal emotionele ontwikkeling. Door middel van Sherborne en onze visie op

groepsdoorbrekend samenwerken werken we synergetisch (voor elkaar en met elkaar). Zo leren we de kinderen deelnemen aan de samenleving en zo die samenleving helpen vorm te geven.

Tips m.b.t. een goede reactie op pestgedrag:

- Zeg duidelijk: stop! of hou op en zeg wat je niet wilt.
- Steeds bespreken wat de ander (pester) moet doen als er **stop** gezegd wordt.
- Loop rustig weg van het pestgedrag en geef er dus geen aandacht aan. Ga verder met je gewone bezigheden. Advies: blijf wat uit de buurt van de pester. Ook omstanders moeten er geen aandacht aan schenken en ervan weglopen.
- Omstanders hebben ook de verantwoordelijkheid om het pestgedrag te stoppen door het gedrag niet te versterken en te melden bij de leerkracht.
- Gaat het pestgedrag toch door, ga dan naar een volwassene binnen de school of thuis en vertel wat er gebeurd is. Dit is geen klikken!

Tips voor een leerling die digitaal gepest wordt:

(Gebruik internet op een veilige manier)

- zeg het thuis en op school
- bewaar de pestmail of pestberichten, maak er een print-screen van (dit is het bewijs)
- reageer niet op zulke mails/chats/apps/sms'jes
- geef nooit je adres, achternaam, of telefoonnummer.
- blokkeer het bericht (je krijgt dan geen post meer van die afzender) of log uit
- blokkeer degene die je vervelende berichten stuurt.



Aanpak van conflicten en pestgedrag in 4 stappen:

Stap 1:

De leerlingen proberen er eerst zelf, samen, uit te komen.

Stap 2:

Als een van de leerlingen er zelf niet uitkomt, het samen oplossen dus niet lukt, heeft deze leerling (het gepeste kind) het recht (en de plicht) het probleem aan de leerkracht of aan de aanspreekpunt pesten te melden. Dit kind kan ook een briefje in de pestbrievenbus doen.

Stap3:

De leerkracht gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert verheldering te krijgen. Het probleem/het conflict wordt opgelost en er worden (nieuwe) afspraken gemaakt.

Het geconstateerde probleem wordt besproken in de groep (als dit wenselijk is voor de betreffende leerlingen) om de omstanders (de zwijgende meerderheid) in te schakelen. Deze kinderen kunnen nl. zo stelling nemen tegen de pester en het gepeste kind ondersteunen.

Er kan gebruik gemaakt worden van de "supportgroep-aanpak".

De leerkracht vormt dan rondom het gepeste kind een groepje van ong. 4/5 kinderen die samen leuke dingen kunnen doen, kunnen helpen om weer plezier te hebben/krijgen in de klas.

De leerkracht maakt een notitie bij de betreffende kinderen in ParnasSys en bespreekt het probleem ook met de ouders/verzorgers van het gepeste kind en de pester.

Stap 4:

Bij aanhoudend pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht in een gesprek met de pester duidelijk stelling (De leerkrachten gebruiken de "ik-boodschap" om duidelijk te maken dat we het concreet

gesignaleerde pest- of ruziegedrag niet willen: “Ik wil dit pestgedrag niet op onze school”). In een kort sanctionerend gesprek zullen we duidelijk maken dat het gedrag niet kan en dat er gekozen wordt voor de veiligheid van het slachtoffer en de groep. Er volgt een sanctie en de leerkracht heeft regelmatig met de pester een gesprek over de gewenste gedragsverandering.

De leerkracht praat met de pester, het gepeste kind en de ouders/verzorgers afzonderlijk. Aan de ouders wordt gevraagd mee te werken aan het oplossen van het probleem. Zonder een meewerkende houding van ouders lossen we het probleem niet op. Alle betrokken partijen hebben steun, begeleiding en hulp nodig: het gepeste kind, de pester, de middengroep (de zwijgende meerderheid), de ouders van het gepeste kind en de pester.

Van deze gesprekken wordt een verslag gemaakt in het dossier van de kinderen (ParnasSys). In het verslag staat een beschrijving van de situatie en de gemaakte afspraken. De situatie wordt ook besproken in het team. We zijn samen verantwoordelijk voor de veiligheid op school.

Indien het pesten, ondanks alle inspanningen, niet ophoudt dan hanteren wij als Franciscusschool de SKOVV-afspraken over ongewenst gedrag (zie calamiteitenplan).

Bij aanhoudend pestgedrag in een groep kan deskundige hulp ingeschakeld worden voor het gepeste kind, de pester of de groep waar een onveilige sfeer hangt.

We strijden met elkaar tegen pesten om een veilige school te zijn.

